

Turininga dr. Audriaus Plioplio savaitė Lietuvoje

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Ankstų rugsėjo 2-osios rytą namo, į Čikagą iš Vilniaus išskrido Lietuvoje viešėjęs daktaras, dailininkas Audrius V. Plioplys. Per trumpą laiką svečias spėjo tėvų žemėje daug ką nuveikti ir namo išskrido kupinas gerų įspūdžių.

Apie dr. A. Pliopli, jo darbus, dalyvavimą įvairiose parodose jau ne kartą buvo rašyta „Drauge“, tad šįkart tik priminsime, kad jis gimė ir užaugo Kanadoje, Toronte, vėliau persikėlė į JAV. Baigęs medicinos studijas Čikagoje, dirbo ligoninėse, specializavosi vaikų neurologijoje, tyrinėjo mirtingumo atvejus, buvo kelių svarbių išradimų autorius.

1976–1979 m. dr. A. Plioplys studijavo daile, kiek vėliau nusprendė intensyviai užsiimti kūrybine veikla. Jau daugiau nei 40 metų savo veiklose jis derina meną ir mediciną. Nors medicinos praktika nebeužsiima, neurologija yra palikusi gilų pėdsaką jo gyvenime ir kūryboje. Menininkas savo idėjas atskleidžia konceptualiojo meno priemonėmis, naudodamas įvairią techniką: instaliacijas, tapybą, fotografiją, encefalogramas, tekstinius elementus. Pasitelkęs neuronų ir kitų neurobiologinių elementų vaizdinius, metaforiškai perteikia atminties, žmogaus sąmonės bei mąstymo procesus.

Daktaras užveria simbolinius K. Bradūno tėviškės vartus.

„Kai manęs klausia, ar dabar, kai medicinos srityje jau nedirbu, ilsiuosi, kuriu meną, atsakau, kad meno kūrimas jokiū būdu nėra poilsis – tai taip pat intensyvus darbas. Galvoje nuolat sukasi įvairios mintys, planai, dėlėjasi nauji paveikslai. Neurologijai atidaviau daugiau kaip 30 metų, o dabar esu labai laimingas, kad mano gyvenime yra atsiradusi kūryba, per kurią aš galiu realizuoti save“, – sakė dr. A. Plioplys, Marijampolės krašto ir Prezidento Kazio Griniaus muziejuje atidarydamas savo darbų parodą „Atminties gijos“.

Norėjosi sužinoti, kaip daktarui pavyko „išsprūsti“ iš Amerikos į Lietuvą, kai koronavirusas yra labai apribojęs galimybes keliauti. Į tai svečias atsakė, jog tai buvusi visų pirma darbinė kelionė – jis vyko į Vilniuje surengtą tradicinę neurologų suvažiavimą, kuriame buvo pakviestas skaityti paskaitą apie savo kuriamą meną. A. Plioplys pasakaitas neurologijos tema yra skaitęs daugybę kartų įvairiose pasaulio šalyse, o dabar turėjo galimybę pakalbėti su

Lietuvos medikais ir apie kūrybą.

„Pagal visus reikalavimus atlikau koronaviruso testą, kuris galioja vos 48 valandas, tad teko skubėti, taip pat su savimi turėjau oficialius dokumentus, kvietimą į suvažiavimą, tad pavyko Lietuvą aplankyti. Renginys Vilniuje tęsėsi pusterčios dienos ir buvo tikrai gero lygio, labai įdomus, jame dalyvavo apie 200 žmonių tiesiogiai ir dar apie šimtas online režimu.“

Kaip specialistas, atidavęs neurologijos mokslui daugiau kaip 30 metų galiu pasidžiaugti, kad Lietuvoje šio mokslo lygis yra tikrai geras, nenusileidžiantis pasauliniam, gydytojai čia yra gabūs, talentingi ir atviri įvairioms naujovėms, pasiekimams. Tą pastebėti buvo tikrai malonu“, – sakė jis.

Suvažiavimo dalyviams buvo surengta turininga ir įdomi ekskursija po naktinį Vilnių. Daktaras sakė, kad sostinėje yra lankęsis ne kartą, pirmąkart čia atvyko dar 1988-aisiais, tačiau būtent dabar, kai apie Vilnių labai įdomiai pasakojo gidas, jis sužinojo daug netikėtų dalykų ir papildė savo žinių bagažą.

Iš Vilniaus – į Suvalkiją

Iš Vilniaus išnuomota mašina svečias skubėjo į Kybartus – čia apsistojęs jis domėjosi vietomis, susijusiomis su paskutinėmis prezidento Antano Smetonos valandomis Lietuvoje prieš pasitraukiant į užsienį 1940-ųjų birželio 15-ąją, taip pat lankėsi vietose, susijusiose su Plioplių gimine – tokio pavadinimo kaimas yra netoli Antanavo miestelio. Šios giminės šaknys siekia dar XVI amžių. A. Plioplys sakė, kad būtent susitikimai su įdomiais žmonėmis Virbalyje, kitose vietose, pokalbiai su jais buvo turbūt pats įdomiausias šios jo kelionės akcentas.

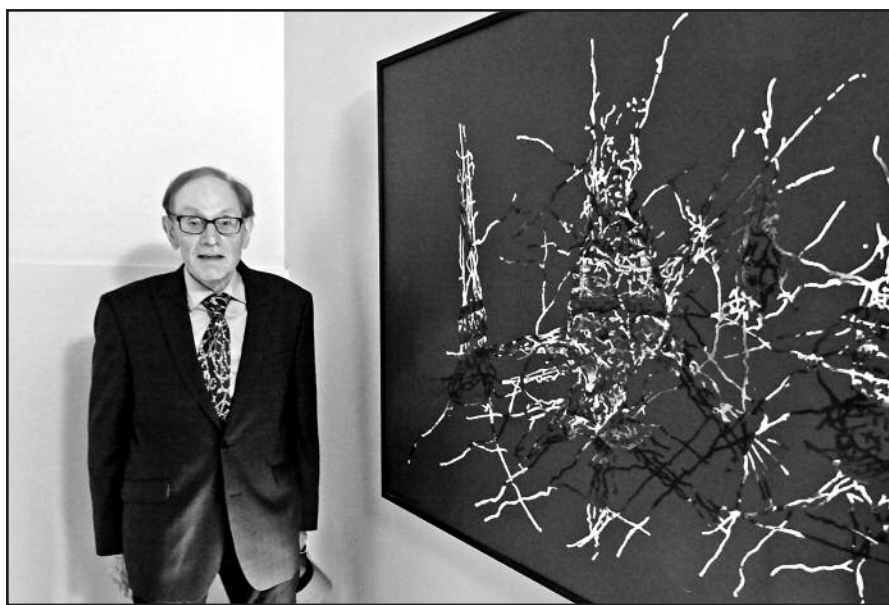
Prieš paskutinę viešnagės Lietuvoje dieną daktaras norėjo plačiau susipažinti su įdomiomis vietomis Sūduvos krašte, tad man teko pabūti jo gidu. Pirmiausia aplankėme Alvite esančią poeto Kazio Bradūno tėviškės vietą. Perskaitęs ten ant esančio kryžiaus įrašytą poeto eilėraštį „Tėviškės vietoje“ daktaras pastebėjo, kad eilės labai liūdno, tačiau ir tautos istorija su karais, trėmimais, emigracija buvusi labai liūdna.

„Į Lietuvą atvažiuoju ne taip ir dažnai, pastarąjį kartą buvau prieš trejus metus. Daug ko šįkart nespėjau padaryti – labai norėčiau aplankyti dr. Jono Basanavičiaus tėviškę Vilkaviškio rajone, Ožkabaliuose, taip pat būtų puiku Lietuvoje susitikti su Kazio Bradūno dukra Elena Bradūnaite-Aglinkiene, kuri buvo mano lietuvių kalbos mokytoja. Kai manęs klausia, kaip aš, gimęs ne Lietuvoje, o Kanadoje taip gerai kalbu lietuviškai, atsakau, kad tai mano tėvų nuopelnas, kurie visada kalbėjo tik šia kalba ir, žinoma, mokytojų, tokių kaip Elena Bradūnaitė“, – paaiškino svečias.

Kita stotelė – Paežerių dvaras netoli Vilkaviškio, dabar puikiai sutvarkytas ir sulaukiantis daug svečių. Čia daktarą priėmė istorikas, buvęs Vilkaviškio krašto muziejaus direktorius Antanas Žilinskas, kuris įdomiai papasakojo apie dvarą, parodė čia veikiančias parodas. Ir, žinoma, pokalbio metu buvo paminėta dvaro mecenatė, dailininkė Magdalena Birutė Stankūnienė, daug kartų čia lankiusi, o dr. A. Plioplys su dailininkės aktyviai bendravo paskutinį jos gyvenimo dešimtmetį, daug kalbėdavo apie meną, viešėdavo jos namuose.

A. Plioplys Paežerių muziejuje bendravo su istoriku A. Žilinsku.

Svečias apžiūrėjo savo dovanotus darbus Zyplių dvare. A. Vaškevičiaus nuotraukos

Puikių įspūdžių A. Pliopliui paliko ir apsilankymas kitame – Zyplių dvare Šakių rajone. Svetingai priimtas rūmų šeimininko, Lukšių seniūno ir skulptoriaus Vido Cikanos daktaras itin džiaugėsi pamatęs, kaip puikiai yra eksponuojami jo prieš kelerius metus šiam dvarui padovanoti dailės darbai. Šešioliką dr. A. Plioplio dailės darbų į Zyplius atkeliavo kartu su kraštiečiu iš Čikagos Prano Povilaičio dovanotais asmeniniais daiktais.

Apžiūrinėdamas šiuos savo kūrinius svečias vietos laikraščio tuo pačiu pavadinimu „Draugas“ – korespondentei aiškino, kaip kyla viena ar kita kūrinių idėja, kaip pavyksta ją realizuoti, kas norėta pavaizduoti vienu ar kitu darbu, kokią reikšmę jame turi spalva. Apžiūrinėdamas paties V. Cikanos sukurtus skulptūrinius darbus dailininkas džiaugėsi, kad dvaras puikiai prižiūrimas ir gausiai lankomas – vien per liepos mėnesį parduota daugiau kaip 2 tūkstančiai lankytojų bilietų, o per metus čia užsuka net iki 30 tūkstančių žmonių.

Savo trumpą viešnagę Lietuvoje dr. A. Plioplys užbaigė Marijampolėje, kur jau minėtame krašto ir Prezidento Kazio Griniaus muziejuje buvo atidaryta jo darbų paroda „Atminties gijos“. Šią parodą pristatė jos kuratorė, Vilniaus medicinos bibliotekos vyresnioji bibliotekininkė Viktorija Jonkutė.

„Marijampolė – jau septinta vieta, kurioje pristatome šią pernai po Lietuvą pradėjusią keliauti daktaro darbų parodą. Koronavirusas, žinoma, pakeitė mūsų planus, turėjome aplankyti Marijampolę dar pavasarį, bet teko pristatyti prie esamos padėties. Džiugu,

kad į parodos atidarymą susirinko nemažai žmonių, kad čia galėjo apsilankyti ir pats darbų autorius“, – sakė ji.

Parodos atidarymo metu jos autorius išsamiai ir įdomiai papasakojo, kaip kyla įvairios idėjos, kokių naujų išraiškos priemonių pavyksta rasti, taip pat lankytojai sužinojo, kokiose prestižinėse vietose Čikagoje eksponuoti daktaro darbai. Jį maloniai nustebino ir tai, kad į parodos atidarymą atvyko svečių iš Čikagos – žurnalistė, Lietuvių Fondo atstovė ir „Draugo“ bendradarbė Laima Apanavičienė bei poetė, režisierė bei dainų tekstų autorė Sandra Avižienytė, su kuria dailininką sieja kūrybinis bendradarbiavimas – jo iliustracijos panaudotos neseniai išleistoje poetės knygoje „Psychopatija“. Parodos autorių sveikino ir marijampolietė dailininkė, M. B. Stankūnienės menų galerijos vadovė Onutė Surdokienė – būtent šioje galerijoje prieš kelerius metus taip pat buvo eksponuoti A. Plioplio darbai.

Parodos autorių sveikino Marijampolės savivaldybės administracijos atstovai, taip pat ir muziejaus direktorius Antanas Pileckas. Po parodos atidarymo svečiai dar apžiūrėjo lietuvių dailininko iš Jungtinių Amerikos Valstijų Ray Bartkaus organizuojamo meno simpoziumo MALONNY metu sukurtus darbus. Išvykdamas namo dr. A. Plioplys sakė, kad stengsis kiek įmanoma greičiau vėl apsilankyti nuolat gražėjančioje Lietuvoje.

P.S. Reportažą apie dr. A. Plioplio parodos atidarymą parodė Marijampolės televizija. Jį galite pamatyti: <https://www.youtube.com/watch?v=Vz2Yku4sNRg&t=7s>